

1501-во заседание, 11-13 юни 2024 г.

(формат „Права на човека“)

H46-9 Мирослава Тодорова срещу България (жалба № 40072/13)

Наблюдение върху изпълнението на решенията на Европейския съд

Относитими документи
CM/Notes/1501/H46-9

Решения

Представителите на министрите

1. припомниха, че това дело се отнася до дисциплинарни производства и санкции, наложени от Висшия съдебен съвет („ВСС“) срещу жалбоподателката, съдия, която в качеството си на председател на основното професионално сдружение на съдиите в България е критикувала ВСС и изпълнителната власт по различни теми, свързани със съдебната власт, което Европейският съд намира за непропорционална намеса в упражняването на нейната свобода на изразяване и преследващо преобладаващата цел да я накаже като възмездиеза критиките ѝ към ВСС и изпълнителната власт (нарушения на чл. 10 и чл. 18 във връзка с чл. 10 от Конвенцията);

По отношение на индивидуалните мерки

2. като отбелязаха, че няма данни за продължаващи репресии по отношение на жалбоподателката, а що се отнася до минали репресии, наложените дисциплинарни наказания са били заличени *ex lege* поради изминалото време и жалбоподателката не е търсила друга компенсация, заключиха, че не са необходими допълнителни индивидуални мерки;

По отношение на общите мерки

3. що се отнася до осигуряването на засилени гаранции срещу упражняването на неправомерно влияние чрез ВСС, приветстваха неотдавнашните изменения на Конституцията, с които се създава нов ВСС за съдиите, в който мнозинството от членовете се избират пряко от техните колеги съдии, както е препоръчано от Венецианската комисия; отбелязаха с интерес разработването на проект на нов Закон за съдебната власт, публикуван на 25 март 2024 г., и силно насърчиха властите да приключат незабавно с неговото приемане, за да се даде възможност на конституционните изменения да бъдат приложени;

4. отбелязаха в този контекст, че законопроекът от март 2024 г. съдържа няколко положителни предложения за по-нататъшно ограничаване на рисковете от неправомерно влияние върху дисциплинарните производства, като осигуряване на роля на съдебната власт при номинирането и избора на инспектори в Инспектората към ВСС и предложената номинационна комисия, която да оценява кандидатите за членове на ВСС, избирани от Народното събрание; насърчиха властите да вземат предвид в текущата си законодателна работа становището на Венецианската комисия относно това законът ясно да разграничи правомощията на инспекторите, за да не се накърнява конституционната роля на новия ВСС по отношение на дисциплинарните мерки спрямо съдиите;

5. отбелязаха в допълнение и други положителни предложения, като например по-подробни правила за допустимост на предложенията за образуване на дисциплинарно производство и премахване на правомощията на административните ръководители на съдилищата да налагат дисциплинарни наказания; и ги насърчиха да разгледат в текущата си законодателна работа конкретните препоръки на Венецианската комисия относно предвидимостта и яснотата на правилата за дисциплинарната отговорност на съдиите;

6. приканиха властите да обмислят възможността за осигуряване на гаранции срещу автоматичното налагане на наказващи мерки спрямо съдии, по отношение на които има висящо дисциплинарно производство;

7. отбелязаха с интерес неотдавнашния анализ на Комисията по дисциплинарна дейност към съдийската колегия на ВСС относно установените нарушения и приетите мерки, както и скорошната практика на тази колегия с конкретни препратки към решението на Европейския съд по настоящото дело и стандартите на Съвета на Европа относно свободата на изразяване на мнение на съдиите;

8. приканиха отново властите да представят скорошни примери от съдебната практика, в които Върховният административен съд („ВАС“) е разглеждал твърдения за неправомерна цел по дисциплинарни производства срещу съдии, и да изяснят дали ВАС може да спре незабавното изпълнение на наложено, но невлязло в сила дисциплинарно наказание, за да се избегнат нарушения на член 18 във връзка с член 10;

9. настоятелно насърчиха националните съдилища да вземат предвид практиката на Европейския съд при разглеждането на твърденията за злоупотреба с дисциплинарни производства срещу съдии и приканиха властите да информират Комитета за резултатите от подобни производства;

10. настойчиво насърчиха властите да се възползват от съответния експертен опит и работа на Съвета на Европа в усилията си за реформи и да използват пълноценно по-нататъшно сътрудничество, особено от страна на Венецианската комисия; приканиха ги да предоставят информация относно общите мерки не по-късно от 31 декември 2024 г. и решиха да възобновят разглеждането на това дело на едно от заседанията във формат „Права на човека“ през 2025 г.